

Fullmäktige 08.06.2026

Motion om att förbättra sysselsättningsmöjligheterna för unga med invandrarbakgrund genom arbetslivsorienterad språkutbildning

Beredning och upplysningar:
Kangas Ulla
Salmi-Rautiainen Saara
Silfver Olga
Hagman Noora
Soinio Giedre
Taipale Nina
Rouru Anna-Mari
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Anja Miettinen's m.fl. motion 17.11.2025 om att förbättra sysselsättningsmöjligheterna för unga med invandrarbakgrund genom arbetslivsorienterad språkutbildning och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Motionen

Anja Miettinen och 34 andra ledamöter lämnade 17.11.2025 en motion om att förbättra sysselsättningsmöjligheterna för unga med invandrarbakgrund genom arbetslivsorienterad språkutbildning. I motionen föreslås det att Esbo stad utvidgar utbudet av språkutbildning för arbetslösa unga med invandrarbakgrund. Dessutom föreslås en utredning om hur utvecklingen av språkkunskaperna hos barn och unga med invandrarbakgrund kan stärkas med start i småbarnspedagogiken och vilka resurser och modeller som behövs för att kontinuerligt och individuellt språkstöd ska kunna genomföras i grundskolorna och i ungdomsarbetet.

Svar på motionen

Sammanfattning:

- I Esbo fanns i januari 2026 sammanlagt 1 411 arbetslösa personer under 30 år med ett främmande språk som modersmål. Utmaningarna inom språkkunskaper gäller dock endast en del av dem och situationerna varierar beroende på utbildningsbakgrund.

- De nuvarande integrations- och språktjänsterna är redan starkt arbetslivsorienterade och i huvudsak lätta att få tillgång till. Om man börjar utveckla dessa bör målgrupperna definieras noggrant.
- De ungas servicebehov förutsätter segmentering och systematiskt samarbete (läroanstalter, välfärdsområdet, organisationer och arbetsgivare). Inrättandet av ett nytt separat kompetenscentrum skulle kräva uppskattningsvis minst cirka 700 000 euro per år, vilket innebär att utvecklingen av de nuvarande tjänsterna i första hand bör bedömas.
- En av utmaningarna är att en del unga med invandrarbakgrund inte nås via de nuvarande sysselsättningstjänsterna och att deras behov är mycket varierande, vilket förutsätter behovsbaserad segmentering och tillräckliga resurser för grundläggande arbete mellan olika aktörer.
- Stärkandet av språkkunskaperna har redan systematiskt beaktats inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen samt inom ungdomstjänsterna i enlighet med lagstiftningen, läroplanerna och Esbo stads strategiska riktlinjer under hela lärostigen.
- Sektor för fostran och lärande bedömer att en separat utredning inte behövs, eftersom frågan redan täcks av gällande lagstiftning, läroplaner och andra planer som styr undervisningen.

Tjänster för unga arbetssökande med invandrarbakgrund i sysselsättningstjänsterna

I januari 2026 hade Esbo sammanlagt 1 411 arbetslösa arbetssökande under 30 år med ett främmande språk som modersmål. Största delen av dem (527 unga) hade genomgått utbildning på andra stadiet och näst flest hade utbildning på högre nivå (313 unga). Av de unga hade 251 endast genomgått grundläggande utbildning. Det är anmärkningsvärt att skillnaderna i sysselsättnings- och arbetslöshetsgraden bland unga med enbart grundskolestudier är mindre mellan personer med ett inhemskt språk och personer med ett främmande språk som modersmål än i genomsnitt bland alla unga i åldern 18–29 år. I september 2025 var sysselsättningsgraden bland unga med ett inhemskt språk som modersmål och endast grundskolestudier 34,5 procent och arbetslöshetsgraden 24,7 procent. Motsvarande siffror för personer med ett främmande språk som modersmål var 32,3 procent (sysselsättningsgrad) och 23,5 procent (arbetslöshetsgrad), det vill säga deras arbetslöshetsgrad var till och med något lägre än för personer med ett inhemskt språk som modersmål.

När en ung Esbobo anmäler sig som kund hos sysselsättningstjänsterna är det fråga om slutändan på den ungas servicestig och skyddsnet. Hemmet, småbarnspedagogiken, grundskolan, andra stadiet och högskolorna kan i allmänhet ge en optimal utgångspunkt för den ungas arbetslivsstig, men det är ändå möjligt att den unga blir kund hos sysselsättningstjänsterna, i synnerhet i ett svårt konjunkturläge i ekonomin. En del unga med invandrarbakgrund nås inte alls via de nuvarande sysselsättningstjänsterna. Sysselsättningstjänsterna kan inte ensam lösa problemen bland unga med invandrarbakgrund, utan man måste satsa på ett systemiskt grundarbete med tillräckliga resurser inom den grundläggande utbildningen, läroanstalterna, stadens övriga funktioner och välfärdsområdets tjänster.

Om man vill att det ska inrättas ett eget kompetenscentrum för unga med invandrarbakgrund, är det bra att förbereda sig på kostnaderna för ett multiprofessionellt team och för de lokaler som stöder dess arbete.

Med mycket knappa resurser skulle den nya multiprofessionella tjänsten kosta minst 700 000 euro per år. Som en del av vår nuvarande verksamhet bedömer vi i utvecklingen av redan befintliga tjänster hur unga med invandrabakgrund och deras mångskiftande behov bättre kan beaktas. Vi har redan utvecklat kompetenscentrumverksamhet för invandrare (Omnia kompetenscenter och kunskapscentrumet för högutbildade invandrare) och dessa modeller vidareutvecklas. Om man vill utveckla helt nya utbildningslösningar för unga med invandrabakgrund bör man identifiera vilka behov som de nuvarande tjänsterna inte kan svara på och som behöver en lösning. Behövs det nya tjänster eller bör man snarare granska innehållet i och kraven som de nuvarande tjänsterna ställer? Dessutom borde målgruppen för en eventuell ny språkutbildning definieras exakt. När möjligheterna till sysselsättning och utbildning för unga med invandrabakgrund utvecklas ska också svenska lärostigar beaktas. Man bör också säkerställa tillräcklig finansiering för utvecklings- och genomförandearbetet.

Unga med invandrabakgrund är en stor och mångfacetterad grupp där allas färdigheter och kompetens inte är likadana. Språkkunskaper kan genuint hindra sysselsättningen av vissa unga med invandrabakgrund, men språkutbildning behövs i allmänhet inte för majoriteten av dem. Oftast finns det behov av språkutbildning i huvudsak bland de unga som ännu integreras, det vill säga de som nyligen kommit till Finland. För närvarande hänvisas de unga som ska integreras i regel antingen till arbetskraftspolitisk integrationsutbildning eller till integrationsutbildning för invandrarunga på Omnia (MANU-utbildning). Båda ovannämnda integrationsutbildningar har redan för närvarande ett starkt arbetslivsorienterat innehåll, inklusive karriärplanering och arbetslivskunskap. För närvarande erbjuds integrationsfrämjande utbildning utan längre väntetider. Om de unga i integrationsskedet saknar grundskoleexamen, kan de också hänvisas till grundläggande utbildning för vuxna.

Om unga genuint har problem med finska språket som anknyter till invandring ännu efter integrationstiden kan de för närvarande hänvisas till kompetenscentret för invandrare i Omnia eller till kunskapscentrumet för högutbildade invandrare. Kompetenscentrumets fokus är starkt inriktat på sysselsättning. För att stärka språkkunskaperna erbjuds också till exempel integrationsutbildning för personer som varit i landet en längre tid, där arbetslivsbetoningen är likadan som i den så kallade vanliga integrationsutbildningen. I Esbo erbjuds också Omnias S2-utbildningar "Käytä suomea töissä" och Omnias språkverkstad för unga, Kielipaja. Om studiefärdigheterna eller språkkunskaperna ännu inte räcker till för examensutbildning, genomgår många invandrarungdomar en Hux-utbildning där de får stöd med att hitta en lämplig väg till studier och arbetsliv. Målet är att den som integreras under eller efter dessa utbildningar ska kunna söka till fortsatta studier eller hitta sysselsättning. Dessutom erbjuds arbetssökande heltäckande olika coachningar av sysselsättningstjänsterna oberoende av ålder och bakgrund, på finska, svenska och engelska. Även många unga med invandrabakgrund kan mycket väl dra nytta av dessa coachningar med inriktning på arbetslivet. Om en ung person behöver mer stöd för sin situation, kan hen hänvisas till TYM-tjänsten (samarbetsmodellen för sektorsövergripande stöd som främjar sysselsättningen), där hindren för sysselsättning löses sektorsövergripande i samarbete med Västra Nylands välfärdsområde, FPA och sysselsättningstjänsterna.

Också i organisationssamarbetet stöds sysselsättningen och delaktigheten bland unga med ett främmande språk som modersmål. Diakonissanstaltens Vamos Espoos projekt Tie työhön – Way to work har som mål att främja sysselsättningen av unga med främmande språk

som modersmål i åldern 18–35 år samt förbättra arbetsgivarnas färdigheter att rekrytera, introducera och sysselsätta unga med ett främmande språk som modersmål. Dessutom har KOTY-nätverket för integration och sysselsättning av integrationsunga, som består av organisationer, aktörer inom den offentliga förvaltningen och representanter för läroanstalterna, främjat sysselsättningen av unga i Esbo redan i flera år. För närvarande omorganiseras nätverkets verksamhet.

Arbetsgivarsamarbete bedrivs och utvecklas kontinuerligt också för invandrarnas del. Till exempel hör obligatorisk språkpraktik och en inlärningsperiod i arbetet till integrationsutbildningarna. Kompetenscentrumverksamhet i Esbo omfattar också redan för närvarande rikligt med arbetsgivarsamarbete. Bland annat omfattar kompetenscentrumens arbetsprövning bland stöd av en S2-lärare som ger sig ut till arbetsplatserna. Dessutom har servicehelheten för arbetsgivare stärkts under hösten 2025 genom att man inrättat ett team för lösningar för arbetsgivare som fokuserar på aktiv kontakt med arbetsgivare. De nya ekonomiska stöden till arbetsgivare har dessutom riktats särskilt till anställning av unga arbetslösa och arbetslösa med ett främmande språk som modersmål.

Om den ungas behov dock är sådant att hen klarar av att kommunicera på allmänspråk, med inte behärskar yrkesspecifikt språk och inte vet åt vilket håll hens karriär ska gå, om hen saknar yrkesnätverk och behöver jobba på sina arbetslivsfärdigheter, så kan det behövas en separat servicehelhet. Det är viktigt att denna helhet ger ungdomarna i Esbo en plats där man verkligen tror på deras potential. Många element i en sådan tjänst finns redan till exempel i yrkesutbildning eller i arbetskraftsutbildning, i olika coachningar och i stödet för jobsökning med låg tröskel.

Med stöd av vad som anförts ovan anser vi att unga med invandrarbakgrund får tillräcklig service från befintliga kompetenscentrum och via andra ovannämnda tjänster och genom att staden utvecklar dessa befintliga tjänster.

Utveckling av barns och ungas språkkunskaper i småbarnspedagogiken och den finska grundläggande utbildningen

I Esbo stads finska småbarnspedagogik och den finska grundläggande utbildningen främjas utvecklingen av barns och ungas språkkunskaper systematiskt, långsiktigt och på bred front under hela lärostigen. De nationella läroplanerna och Esbo stads strategiska fokusområden, som betonar språkets betydelse för inläring, delaktighet och jämlika utbildningsmöjligheter, förpliktar till att genomföra fostran och undervisning som stärker utvecklingen av barns och ungas språkkunskaper.

I förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen erbjuds också förberedande undervisning för elever som behöver stöd för att stärka sina språkkunskaper. Inom personalplaneringen ska man säkerställa att det anställs tillräckligt med personal och att personalen är kompetent. Samarbetet i övergångsskedena säkerställer att språkligt stöd bildar en sammanhängande kontinuitet från tidig barndom till ungdom. Inom ungdomstjänsterna, i de ungas fritidsaktiviteter, stöds det fostringsarbete som utförs i skolorna, också när det gäller att främja språkkunskaper och läsning.

Sektorn för fostran och lärande anser att en utredning inte behövs, eftersom frågor redan täcks av gällande lagstiftning, läroplaner och andra planer som styr undervisningen.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 11.5.2026 § 160

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Kai Mykkänen

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Anja Miettinen's m.fl. motion 17.11.2025 om att förbättra sysselsättningsmöjligheterna för unga med invandrarbakgrund genom arbetslivsorienterad språkutbildning och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Katainen föreslog understödd av Partanen att ärendet bordläggs.

Efter avslutad diskussion frågade ordföranden om Katainens förslag kunde godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig detta, konstaterade ordföranden att stadsstyrelsen enhälligt beslutat att bordlägga ärendet.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Ärendet bordlades enhälligt.

Stadsstyrelsens sysselsättnings- och integrationssektion 27.04.2026 § 21

Förslag

Föredragande
Livskraftsdirektör Mervi Heinaro

Stadsstyrelsens sysselsättnings- och integrationssektion ger ett utlåtande enligt redogörelsen om Anja Miettinen's m.fl. motion 17.11.2025 om att förbättra sysselsättningsmöjligheterna för unga med invandrarbakgrund genom arbetslivsorienterad språkutbildning och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsens sysselsättnings- och integrationssektion:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 25.5.2026 § 187

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Kai Mykkänen

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Anja Miettinen's m.fl. motion 17.11.2025 om att förbättra sysselsättningsmöjligheterna för unga med invandrarbakgrund genom arbetslivsorienterad språkutbildning och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Föredragaren var förhindrad att delta och ärendet föredrogs av stadsmiljödirektör Isotalo.

Beslut

Stadsstyrelsen:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria**Bilaga****Tilläggsmaterial**

- Valtuustoaloite Espoon kaupunki laajentaa kielikoulutustarjontaansa työttömille maahanmuuttajataustaisille nuorille ja käynnistetään selvitys jossa kartoitetaan miten kielitaidon kehitystä voidaan vahvistaa varha

För kännedom